

Vertaisuutta ja

yhteisöllisyyttä

KOKEMUSASIAANTUNTIJAN PUHEENVUORO

Kokemusasiantuntija Jenna Mäkelä

Toivon, että toimenpiteet, joita seuraavina vuosina ja kuukausina saamme todistaa, ovat yhtä rohkeita, kuin meidän; rahapeliiriippuvuudesta toipuneiden ulostulot viime vuosina. Toivon sydämestäni, että se työ minkä me olemme tehneet, asettaen omat ja läheistemme henkilökohtaiset tragediat ja kipupisteet julkisesti näkyville, ei ole ollut turhaa.

Yhdenkään rahapeliiriippuvaisen elämää ei paranneta rahalla – eikä yhdenkään järjestelmän parantuminen, kulttuurin tervehtyminen tapahdu keskittymällä vain rahaan. Yhtä lailla, kuten rahapeliiriippuvainen on pakotettu toipuessaan muuttamaan kaikki ajatus- ja toimintamalleistaan lähtien; yhtä lailla rahapelaamisen kulttuuri Suomessa vaatii totaalisen muutoksen. Pelihaitoista puhuttaessa me puhumme usein vain rahasta. Ja kun puhumme haitoista vain rahana, voimme jättää keskustelun hyvin laiskalle tasolle ja etsiä laiskoja pikavoittoja toipumisessa.

Pelihaitat ovat isoksi osaksi muutakin kuin vain rahaa. Pelihaitat ovat surua, pettymystä, itseinhoa, mielenterveyden ongelmia ja sairauksia, rikoksia, työkyvyttömyyttä, toivottomuutta, lasten laiminlyöntiä ja menetettyjä elämiä. Pelihaitat ovat täysin samoja, oli palveluntarjoaja kuka tai mikä tahansa. Ei ole olemassa parempia peliongelmia, parempaa peliriippuvuutta tai turvallisempia pelihaittoja.

Jotta voimme ylipäänsä lähteä uudistamaan yhtään mitään, on lähtökohtien uudistamiselle oltava selkeät. On ymmärrettävä totuus. Totuus on, että rahapelaaminen aiheuttaa pahimmillaan riippuvuutta ja yhteiskuntana meidän on tehtävä kaikkemme, että mahdollisimman moni siltä välttyy. Totuus on, että yhteiskunnassa vallitsevat asenteet vaikuttavat yksilön valintoihin. Tällä hetkellä puhutaan kanavoinnista. Ja kanavointi-ajatukseen perustuu myös blokkaminen. Nähdäkseni tämän ajatuksen pohjalla on ajatus siitä, että kotimainen rahapelaaminen on turvallisempaa.

Arpajaislaissa on määritelty erikseen punaiset pelit, jotka itsessään ovat kaikista koukuttavin rahapelaamisen muoto. Näitä punaisia pelejä meillä on Suomessa ripoteltu kaikkialle ihmisten arkisiin ympäristöihin. Lisäksi punaisia pelejä on mahdollista pelata Veikkauksen nettikasinolla. Koska kukaan ei varmastikaan tohdi väittää, että samainen punainen peli, joka löytyy sekä Veikkauksen että jonkin ulkomaisen nettikasinon valikoimasta, olisi kotimaassa turvallisempi tai että tapa, jolla olemme ripotelleet korkean riippuvuusriskin koneita kaikkialle arkisiin ympäristöihin, olisi yksilöä suojelevaa, väite kotimaisen pelaamisen turvallisuudesta ei voi perustua tähän. Ilmeisesti kyse on siis pelaamisen tappiorajoista. Tappiorajojen kulttuurillinen merkitys – joka oletettavasti onkin meidän pitkän ajan tavoitteenamme, siis kulttuurin muutos – on sekä antaa yksilölle mahdollisuus rajoittaa omaa toimintaansa, mutta vielä vahvemmin: lähettää viesti. Osoittaa asennoitumisellamme, että

rahapelaaminen saattaa pahimmillaan aiheuttaa riippuvuutta ja se on otettava vakavasti. Jos mietimme nykyistä tappiorajaa nettikasinolla, 2000 €/kk, kuinka vakavasti otettavan viestin koette lähettävänne?

Jos haluamme, että suomalainen rahapelaaminen on todella turvallisempaa, meidän on tehtävä toimenpiteitä, jotta suomalainen rahapelaaminen olisi todella turvallisempaa.

Yhtälailla, kuin olemme menettäneet vuosia elämästämme kotimaiselle rahapelaamiselle, olemme menettäneet vuosia elämästämme ulkomaiselle rahapelaamiselle. Rahapelaamisen kulttuurin pitää muuttua, jotta tulevaisuudessa tilanne olisi toinen. Emme tule tyytymään päätöksiin ja toimenpiteisiin, joilla haetaan pikavoittoja.

Ehdotamme mm. seuraavanlaisia toimenpiteitä:

- Punaisten pelien myynti vain Veikkauksen myymälöihin, eli ikärajavaltvottuihin pelisaleihin.
- Kaikkien rahapelien markkinointikielto ja tuoteinformaatiokiello, jonka rikkomisesta aito sanktio
- Tappioraja pelaamisessa pakollisen tunnistautumisen myötä huomattavasti alempi, kuin nykyinen 2000€/kk
- Kaikki rahapelaaminen tunnistautumisen alle
- Tappioraja pelaamisessa pakollisen tunnistautumisen myötä huomattavasti alempi, kuin nykyinen 2000€/kk, myös aikarajoitus
- Voiton määrittely arpajaislaissa: Voitto ei voi olla yhtä suuri tai pienempi kuin panos.

Tärkeintä on nyt ymmärtää, se, että jos blokkaminen tulee, edellä olevat toimenpiteet ovat täysin välttämättömiä. Jos blokkaminen ei tule, edellä olevat toimenpiteet ovat täysin välttämättömiä. On ymmärrettävä, että kaikenlainen rahapelaaminen tarvitsee kipeästi uudistamista.

Suomalaisista n. 900 000 kärsii joko pelaajana tai läheisenä pelihaitoista. Pelihaitta ei ole hetkellinen, nopeasti korjattavat asia – velka joka maksetaan. Se saattaa olla koko loppuelämään vaikuttava, pahimmillaan hengen vievä. Meidän velvollisuutemme on olla rohkeita ja tehdä yhteiskunnassa muutos, jonka hedelmiä emme pääse keräämään vielä lähivuosina. Ne päätökset, jotka teemme, vaikuttavat vasta vuosien päästä. Uusiin sukupolviin. Mutta kuten olen ennenkin todennut: miksi me täällä olisimme, elleimme tehdäksemme asioita paremmin. Kiitos.